

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 22/2506

ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมโจทก์ นางประนอ ดุยนัยจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 13, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153, ป.วิ.พ. มาตรา 1, ป.วิ.พ. มาตรา 21, ป.วิ.พ. มาตรา 177, ป.วิ.พ. มาตรา 197

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำแถลงรับของจำเลยซึ่งศาลจดไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายว่าเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องจริงก็ดี ไม่มีทรัพย์สินพอจะชำระหนี้โจทก์ได้ก็ดี หาใช่เป็นคำให้การตามมาตรา 177 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่เมื่อจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การและมิได้มีการสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ทั้งศาลก็ยังมิได้ดำเนินการพิจารณาคดีอย่างไรต่อไปภายหลังที่จำเลยแถลงแล้วหากจำเลยขอถอนคำแถลงต่อศาลนั้นเสียโดยอ้างว่าแถลงไปโดยผิดพลาด จึงไม่ใช่เป็นการขอถอนคำให้การหรือแก้ไขคำให้การแต่อย่างใด เมื่อศาลเห็นสมควรให้จำเลยได้มีโอกาสต่อสู้คดีต่อไปตามกระบวนการความ ก็อนุญาตได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยขอกู้เงินเกินบัญชีของโจทก์และนำเงินเข้าบัญชีอื่นรวมหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายจำเลยยังเป็นหนี้โจทก์รวมทั้งดอกเบี้ยเป็นเงิน 1,029,568.64 บาท โจทก์ทวงถามแล้วก็ไม่ชำระ จำเลยเป็นหนี้บุคคลอื่นอีกหลายราย โจทก์เห็นว่าจำเลยเป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาด และพิพากษาให้จำเลยล้มละลายศาลแพ่งส่งสำเนาฟ้องให้จำเลยและนัดพิจารณา ถึงกำหนดนัดศาลจดยางานพิจารณาว่า จำเลยขอรับในชั้นนี้ว่าจำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์ตามฟ้องจริง ขอเวลาผ่อนปรนเพื่อหาทางชำระหนี้หรือตกลงกับโจทก์ โจทก์ยอม ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องว่า ที่จำเลยแถลงรับต่อศาลนั้น จำเลยหลงผิดไป บัญชีเดินสะพัดระหว่างโจทก์จำเลยไม่ถูกต้องความจริงจำเลยเป็นเจ้าของหนี้โจทก์เป็นเงิน 1,358,376.34 บาท ซึ่งโจทก์จะต้องรับผิดชอบ ต่อมาศาลสืบพยานโจทก์ 1 ปาก แล้วมีคำสั่งงดสืบพยานนัดฟังคำสั่งศาลแพ่งมีคำสั่งว่าจำเลยไม่ยื่นคำให้การ แต่ได้แถลงรับว่าเป็นหนี้โจทก์ ก็เท่ากับรับว่าเป็นหนี้ ที่จำเลยว่าแถลงรับไปเป็นการผิดพลาด ก็เท่ากับขอถอนคำให้การและให้การใหม่เมื่อเวลาล่วงเลยมานานจน 1 ปีเศษแล้วจำเลยจะขอแก้ไขไม่ได้ ศาลแพ่งฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์กว่า 1,000 บาท เป็นหนี้แน่นอน จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์ขอให้ศาลงดการพิจารณาเรื่อยมาเป็นเวลานานจนจำเลยตรวจพบหลักฐานว่าโจทก์หักบัญชีผิด และได้ฟ้องเรียกร้องจากโจทก์แล้ว เป็นการขอสืบพิสูจน์ว่าจำเลยอาจชำระหนี้หรือหักหนี้กับโจทก์ได้ เหตุการณ์ทางคดีและฐานะของจำเลยเปลี่ยนไปแล้ว ควรให้โอกาสจำเลยได้มีเวลานำสืบพิสูจน์ต่อไปพิพากษายกคำสั่งศาลแพ่งให้รอคดีไว้ฟังผลคดีที่จำเลยฟ้องก่อนแล้วดำเนินการกระบวนการพิจารณาและมีคำสั่งหรือพิพากษาใหม่ตามรูปคดีโจทก์ฎีกาศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว คดีนี้เป็นคดีล้มละลายตามมาตรา 153 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย การพิจารณาย่อมต้องบังคับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งการที่จำเลยแถลงต่อศาลว่า จำเลยรับว่าเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องจริงตามรายงานพิจารณาของศาลลงวันที่ 14 มกราคม 2502 ก็ดี กับแถลงว่าจำเลยไม่มีทรัพย์สินพอจะชำระหนี้โจทก์ได้ปรากฏตามรายงานพิจารณาลงวันที่ 18 มีนาคม 2502

ก็ดี คำแถลงของจำเลยนี้หาใช่เป็นคำให้การตามบทบัญญัติมาตรา 177 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่ คดีนี้จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ และได้มีการสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแต่อย่างใด ฉะนั้น การที่จำเลยยื่นคำร้องว่า ที่จำเลยแถลงรับไว้้นั้นเป็นการหลงผิดไป ขอลงเรียนนั้น จึงหาใช่เป็นการถอนคำให้การหรือแก้ไขคำให้การไม่ เป็นแต่เพียงขอลงคำแถลงที่ได้แถลงไว้ต่อศาลเท่านั้น การที่จำเลยแถลงต่อศาลแล้ว ศาลยังมิได้ดำเนินการพิจารณาคดีอย่างไรต่อไป ในระหว่างที่ศาลให้รอคดีอยู่นี้ จำเลยได้มายื่นคำร้องว่าตนได้แถลงไปโดยผิดหลง ขอลงคำแถลงนั้นเสียโดยอ้างเหตุผลว่าบัญชีเดินสะพัดที่โจทก์ทำขึ้นเกี่ยวกับหนี้รายนี้ไม่ถูกต้องโจทก์หักหนี้ผิดพลาด ซึ่งจำเลยก็ได้ฟ้องโจทก์เป็นคดีขึ้นแล้วที่ศาลเกี่ยวพันกับหนี้สินรายที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ อีกทั้งโจทก์เองก็ได้ดำเนินคดีอาญากับนายสัญญา ยมสมิต กรรมการผู้จัดการของโจทก์ อันมีข้อหาเกี่ยวพันอยู่กับหนี้สินรายนี้ด้วย เช่นนี้ศาลฎีกาเห็นสมควรให้จำเลยได้มีโอกาสสู้คดีต่อไปตามกระบวนการที่ศาลแพ่งสืบพยานโจทก์เพียงปากเดียว แล้วสั่งดสืบพยานเสียและชี้ขาดไปโดยไม่ให้อีกโอกาสจำเลยต่อสู้คดีนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นศาลฎีกาพิพากษายืนคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกคำสั่งศาลแพ่งที่สั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเสีย ให้ศาลแพ่งดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แล้วมีคำสั่งหรือคำพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ส่วนการที่จะรอคดีนี้ไว้เพื่อฟังผลของคดีดำที่ 2105/2503 นั้น เมื่อมีการพิจารณาใหม่ก็ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลแพ่งว่าจะรอคดีหรือไม่

องค์คณะ

ประกอบ หุตะสิงห์ · เชื้อ คงคากุล · จิตติ ติงศรัทีย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/22/2506>